

8. møde.

Onsdag den 21. oktober kl. 13.

Formanden: I skrivelse af gårs dato meddeler indenrigs- og boligministeren, at han ønsker mundtligt her i tinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring i lov om kommunale valg.

Udenfor dagsordenen giver jeg ordet til den højtærede indenrigs- og boligminister, for at han kan fremsætte det anmeldte lovforslag.

Indenrigs- og boligministeren (Kjærbøl): Jeg skal tillade mig for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om ændring i lov om kommunale valg.*

Som det vil være det høje tings medlemmer bekendt, er valgretten til de kommunale råd efter den gældende lov bl. a. betinget af, at vælgeren på valgets tidspunkt er skatteyder til den kommune, hvor han har bopæl, ligesom vælgeren skal have betalt de ham eller hende pålignede kommunale skatter for nogle nærmere betegnede kvartaler forud for valget. Tilsvarende betingelser for valgret er ikke opstillet ved valg til folketinget, og der er — såvidt ministeriet ved — heller ikke noget sted i udlandet, hvor man længere opretholder sådanne betingelser for valgret til offentlige råd.

Spørgsmålet om disse betingelsers fortsatte opretholdelse har da også tidligere været drøftet her i det høje ting, og det kan næppe komme som nogen overraskelse for tingets medlemmer, at regeringen nu fremsætter forslag om disse betingelsers totale ophævelse. Socialdemokratiet har flere gange tidligere — senest i rigsdagssamlingen 1951—52 — fremsat forslag om ophævelse af disse efter vor mening udemokratiske bestemmelser, der fortrinsvis rammer de mindrebemidlede.

I praksis har en lang række kommuner for at modvirke de værste uretfærdigheder ved den nuværende ordning fulgt den fremgangsmåde at påligne personer, der ikke

har så store indtægter, at de bliver ansat til personlig skat til kommunen, et mindre beløb, i almindelighed 2 eller 4 kr. En sådan fremgangsmåde, hvor borgerne så at sige betaler for at bevare en af det demokratiske samfunds grundlæggende rettigheder, anser jeg for ganske urimelig, og det foreslås derfor at borttage grundlaget for en sådan entréafgift til stemmerummet ved at ophæve alle de nugældende regler i den kommunale valglov om skatteansættelse og skattebetaling. Som et klart eksempel på, hvor urimeligt de nuværende bestemmelser virker, kan jeg henlede opmærksomheden på, at den nyere lovgivning med hensyn til f. eks. alders- og invaliderentemodtageres skatteansættelse ofte medfører, at disse medborgere overhovedet ikke skal ansættes til skat. Overfor denne gruppe må det forekomme i strid med de principper, der ligger bag den nyere skattelovgivning, at man alligevel må påligne dem et skattebeløb, for at de kan bevare deres kommunale valgret.

Da socialdemokratiet i rigsdagssamlingen 1951—52 fremsatte lovforslag om skattebetingelsernes bortfald, blev dette støttet af flere af rigsdagens partier. Når forslaget alligevel ikke nåede at blive gennemført, beroede det på, at forslaget om skattebetingelsernes bortfald var stillet i forbindelse med et forslag om nedsættelse af valgretsalderen, og da man i forfatningskommissionen nåede til en afgørelse om valgretsalderen, bortfaldt begrundelsen for dengang at gennemføre det foreliggende lovforslag.

Nu er vi imidlertid ude over debatten om valgretsalderen, men de kommunale valg skal afholdes om ca. 5 måneder, og dermed er spørgsmålet om en ændring i betingelserne for valgret til de kommunale forsamlinger blevet aktuelt.

Det er mit håb, at de partier, der i rigsdagssamlingen 1951—52 viste forståelse for det socialdemokratiske forslag, også vil medvirke til gennemførelsen af det nu stillede lovforslag; men jeg håber tillige, at også andre må føle sig overbevist om argumentationens rigtighed, således at forslaget kan blive gennemført.

For at fremme sagen har regeringen undladt at stille forslag om fuldstændigt bortfald af den såkaldte bopælsbetingelse. Efter loven skal man have haft bopæl i samme